

CONV 677/03

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Θέμα : Συγκεφαλαιωτική έκθεση σχετικά με τη σύνοδο ολομέλειας
- Βρυξέλλες, 3 και 4 Απριλίου 2003

I. ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ο Αντιπρόεδρος Amato κήρυξε την έναρξη της συνόδου, ανακοινώνοντας ότι η σύνοδος ολομέλειας στα μέσα Μαΐου η οποία είναι αφιερωμένη στη συζήτηση σχετικά με τα σχέδια κειμένων «εξωτερική δράση» και «Όργανα» θα διαρκέσει τουλάχιστον επί δύο ολόκληρες ημέρες (15 Μαΐου από τις 10.00, και 16 Μαΐου, όλη την ημέρα) και ότι θα μπορούσε να παραταθεί μέχρι το πρωί του Σαββάτου (17 Μαΐου) σε περίπτωση ανάγκης.

1. Συζήτηση σχετικά με το σχέδιο άρθρων για το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης
(CONV 614/03, CONV 644/03)

Ο Αντιπρόεδρος Amato άνοιξε τη συζήτηση, υπογραμμίζοντας ότι το Προεδρείο, κατά τη διατύπωση αυτών των σχεδίων κειμένων, είχε προσπαθήσει να εκφράσει σε άρθρα συνταγματικής συνθήκης, κατά το δυνατόν πιστότερα, τα συμπεράσματα της Ομάδας εργασίας X, η οποία προεδρεύεται από τον κ. Bruton. Η Ομάδα αυτή είχε κατορθώσει να επιτύχει λεπτό και ισόρροπο συμβιβασμό τον οποίο επιθυμούσε να διατηρήσει το Προεδρείο. Κατά συνέπεια, τα άρθρα αυτά, ενώ καθιστούν ευρέως εφαρμοστέα τα μέσα και τις διαδικασίες του κοινού δικαίου, αναγνωρίζουν ορισμένες ιδιαιτερότητες του τομέα, όπως το δικαίωμα πρωτοβουλίας των κρατών μελών ή έναν ιδιαίτερο ρόλο για τα εθνικά κοινοβούλια. Ο Αντιπρόεδρος ανέφερε ότι μπορεί να εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο το εάν ορισμένες διατάξεις, όπως οι διατάξεις σχετικά με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή τον έλεγχο της επικουρικότητας θα πρέπει να παραμείνουν στο τμήμα αυτό ή θα μπορούσαν να μεταφερθούν σε άλλο τμήμα του Συντάγματος. Αναφέροντας ορισμένες τροπολογίες

με τις οποίες απαιτείται ακόμη η ομοφωνία σε όλον τον τομέα του σημερινού τρίτου πυλώνα, ο Αντιπρόεδρος κατήγγειλε την ανελαστικότητα του κανόνα αυτού σε μια διευρυμένη Ένωση και υπογράμμισε τη σχέση που οικοδόμησε η Ομάδα εργασίας μεταξύ μιας πολύ έντονης προσπάθειας να καθοριστούν με ακρίβεια και να περιοριστούν, ιδίως στον ποινικό τομέα, οι αρμοδιότητες της Ένωσης, οι οποίες καθορίζονται ασαφώς αυτή τη στιγμή, και της εισαγωγής του κανόνα της ειδικής πλειοψηφίας για αυτές τις ίδιες τις περιορισμένες αρμοδιότητες. Τέλος, ο Αντιπρόεδρος επεσήμανε τη συνετή προσέγγιση του Προεδρείου για την προοπτική μιας ευρωπαϊκής εισαγγελίας, η οποία θα μπορούσε να δημιουργηθεί ομόφωνα και χωρίς να επιβάλλει εν προκειμένω το Σύνταγμα υποχρέωση, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάπτυξης της Eurojust.

Γενικότερα, ευρεία πλειοψηφία των ομιλητών χαιρέτισε τον ισόρροπο χαρακτήρα και την ποιότητα της διατύπωσης των σχεδίων άρθρων του Προεδρείου, καθώς και τη σημαντική πρόοδο για τη δημιουργία του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης που θα προκύψει, ιδίως με τη συγχώνευση των πυλώνων και την εφαρμογή γενικότερων μέσων και διαδικασιών. Πολλοί υπογράμμισαν ότι τα άρθρα αυτά θα πρέπει να επιτρέψουν μεγάλη πρόοδο η οποία θα θεωρηθεί κρίσιμη για την επιτυχία της Συνέλευσης, στο σύνολό της. Συγκεκριμένα, οι ομιλητές αυτοί ζήτησαν να εγκαταλειφθεί ο κανόνας της ομοφωνίας, θεωρώντας ότι θα είναι σχεδόν αδύνατον σε μια διευρυμένη σε 25 μέλη Ένωση να υπάρξει δράση στον τομέα αυτό, και ακόμη λιγότερο να ικανοποιηθούν οι ισχυρές προσδοκίες των πολιτών. Στον τομέα της ασφάλειας και της δικαιοσύνης τα μέλη αυτά της Συνέλευσης υποστήριξαν, συνεπώς, τις προτάσεις του Προεδρείου να εφαρμοστεί η ειδική πλειοψηφία. Ορισμένοι πρότειναν, να χρησιμοποιηθεί σε ορισμένους ιδιαίτερα ευαίσθητους τομείς η ενισχυμένη πλειοψηφία ή μια μεταβατική περίοδος. Ένας πολύ περιορισμένος αριθμός μελών της Συνέλευσης προτίμησε, ωστόσο, να παραμείνει ο κανόνας της ομοφωνίας για το σύνολο του τομέα του σημερινού τρίτου πυλώνα.

Ένας σημαντικό αριθμός μελών της Συνέλευσης ζήτησε να διαγραφεί το άρθρο 31 του Μέρους I του Συντάγματος, αμφισβητώντας τις λεπτομερείς αναφορές ή σημειώνοντας ότι αυτές οι λεπτομερείς αναφορές θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να περιληφθούν στο Μέρος II. Η κυριότερη κριτική αυτών των μελών της Συνέλευσης ήταν ότι η διάταξη αυτή θα μπορούσε να δώσει την εντύπωση ότι ο σημερινός τρίτος πυλώνας παραμένει, παρά την εξαγγελθείσα συγχώνευση. Ορισμένα άλλα μέλη της Συνέλευσης, ωστόσο, υποστήριξαν να διατηρηθεί το άρθρο αυτό ή υπέβαλαν εν προκειμένω προτάσεις για τροποποίηση της διατύπωσης.

Το άρθρο 1 του Μέρους II, το οποίο ορίζει τους στόχους και τα βασικά στοιχεία, αποτέλεσε αντικείμενο μόνον ορισμένων προτάσεων συντακτικού χαρακτήρα. Η αρχή του σεβασμού των διαφόρων νομικών συστημάτων και παραδόσεων, που καθιερώνεται στο άρθρο αυτό, χαιρετίστηκε σε διάφορες παρεμβάσεις. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης επέμειναν επίσης στην ιδιαίτερη σημασία της αρχής της επικουρικότητας για το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Το άρθρο X του Μέρους II που αφορά το ρόλο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αποτέλεσε αντικείμενο πολυάριθμων παρατηρήσεων εκ μέρους των μελών της Συνέλευσης. Ορισμένοι αμφισβήτησαν ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαδραματίζει περισσότερο ιδιαίτερο ρόλο στον τομέα του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, από ότι διαδραματίζει στους άλλους τομείς ευρωπαϊκής παρέμβασης. Αυτά τα μέλη της Συνέλευσης ζήτησαν, συνεπώς, να διαγραφεί το εν λόγω άρθρο. Ορισμένοι εξέφρασαν ανησυχίες μήπως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί, βάσει της διάταξης αυτής, να δίδει «οδηγίες ή εντολές» στον ευρωπαϊό νομοθέτη (Συμβούλιο και Κοινοβούλιο) με κίνδυνο να τους στερούν τις εξουσίες τους. Δόθηκε η απάντηση ότι δεν είναι ορθή αυτή η ερμηνεία της διατύπωσης που προτείνεται από το Προεδρείο.

Άλλα μέλη της Συνέλευσης, τα περισσότερα, δεν αμφισβητούν την πραγματικότητα της ιδιαίτερης λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, αλλά διερωτώνται μήπως είναι προτιμότερο να εισαχθεί αυτή η διάταξη, όχι στο κεφάλαιο του Μέρους II της συνθήκης που είναι αφιερωμένο στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, αλλά στο άρθρο του Μέρους I που θα είναι αφιερωμένο στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 15 του προσχεδίου που διανεμήθηκε τον περασμένο Οκτώβριο). Άλλοι απορρίπτουν την πρόταση αυτή και σημειώνουν ότι επιθυμούν να περιληφθεί η διάταξη αυτή στο κεφάλαιο που αφιερώνεται στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Ορισμένοι επισημαίνουν ότι η αναφορά του ιδιαίτερου ρόλου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στον τομέα αυτό - ανεξαρτήτως της κατάλληλης θέσης για μια τέτοια αναφορά - αποτελεί τμήμα του συνολικού συμβιβασμού που κατέστησε δυνατή την κατάργηση της οικοδόμησης βάσει πυλώνων. Δεν επιθυμούν να επανέλθουν στα στοιχεία που οδήγησαν στο συμβιβασμό αυτό.

Διάφορα μέλη της Συνέλευσης διερωτώνται σχετικά με τη διάταξη του άρθρου 3 για το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων. Ορισμένοι προτείνουν να διαγραφεί και να καταστεί εφαρμοστέο το κατώτατο όριο του ενός τρίτου που προβλέπεται για τη θέση σε λειτουργία του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης, αντί για το χαμηλότερο όριο που περιλαμβάνεται στην παράγραφο 2. Άλλοι προτείνουν να καταχωρηθεί η διάταξη αυτή στα πρωτόκολλα σχετικά με τα εθνικά κοινοβούλια ή σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Ωστόσο, πολλά μέλη της Συνέλευσης υπερασπίστηκαν τις διατάξεις που προτάθηκαν από το Προεδρείο, στις οποίες, κατά τη γνώμη τους, λαμβάνονται υπόψη με ορθό τρόπο τα συμπεράσματα της Ομάδας εργασίας Χ. Άλλοι, τέλος, θεωρούν ότι οι προτάσεις δεν είναι αρκετά φιλόδοξες προκειμένου να προστατεύσουν τα προνόμια των εθνικών κοινοβουλίων. Υποβάλλουν διάφορες προτάσεις στην κατεύθυνση αυτή, ιδιαίτερα για την καθιέρωση κοινού ελέγχου της Ευρωπόλ μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων, με τη μορφή μικτής επιτροπής.

Το άρθρο 4 για τους μηχανισμούς αξιολόγησης έγινε ευνοϊκά δεκτό συνολικά, μολονότι ορισμένα μέλη της Συνέλευσης πρότειναν τη διαγραφή του. Ωστόσο, κάποια μέλη της Συνέλευσης υπέβαλαν διάφορες προτάσεις διατύπωσης προκειμένου να διευκρινιστούν η εμβέλεια και τα αποτελέσματα του άρθρου αυτού. Υπογραμμίστηκε η σημασία του μηχανισμού αξιολόγησης ιδίως στα πλαίσια της δικαστικής συνεργασίας.

Το άρθρο 5 σχετικά με την επιχειρησιακή συνεργασία έγινε ευνοϊκά δεκτό, και πολύ λίγα μέλη της Συνέλευσης ζήτησαν τη διαγραφή του. Πολλά μέλη της Συνέλευσης εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την κατανομή μεταξύ της εκτελεστικής λειτουργίας (επιχειρησιακή συνεργασία) και της νομοθετικής λειτουργίας. Διάφορα από τα μέλη αυτά ζήτησαν η σύσταση της επιτροπής του άρθρου αυτού να γίνεται απευθείας από το Σύνταγμα. Οι ανάγκες που θεωρούνται σημαντικές στον τομέα της ενίσχυσης της επιχειρησιακής συνεργασίας υπογραμμίστηκαν πολλές φορές. Τέλος, μεταξύ των μελών της Συνέλευσης που διατύπωσαν τη γνώμη τους για τη διάταξη αυτή, πολύ ευρεία πλειοψηφία εξέφρασε την επιθυμία το πεδίο που καλύπτεται από το άρθρο 5 να περιλαμβάνει ρητώς τη συνεργασία που συνδέεται με τον έλεγχο των συνόρων. Αυτά τα μέλη της Συνέλευσης θεωρούν ότι το κείμενο του Προεδρείου πρέπει να διασαφηνιστεί στην κατεύθυνση αυτή.

Όσον αφορά το δικαίωμα πρωτοβουλίας υπέρ ομάδας κρατών μελών (άρθρο 8), ενώ ορισμένοι ομιλητές αντιτάχθηκαν σ' αυτήν την παρέκκλιση από το μονοπώλιο της πρωτοβουλίας της Επιτροπής, διάφορα άλλα μέλη της Συνέλευσης επέμειναν να διατηρηθεί ως κρίσιμο σημείο του συμβιβασμού που εκπόνησε η Ομάδα εργασίας. Διάφορα μέλη της Συνέλευσης υποστήριξαν εντούτοις ότι πρέπει να εξεταστεί πώς αυτό το δικαίωμα πρωτοβουλίας θα μπορούσε να καταστεί συμβατό με τη διαδικασία συναπόφασης, δεδομένου του ιδιαίτερου ρόλου της Επιτροπής στη διαδικασία αυτή. Ορισμένοι έθιξαν την ιδέα να υποχρεώνεται η Επιτροπή να ακολουθεί, εξ ονόματός της, πρωτοβουλία που έχει ζητηθεί από ομάδα κρατών μελών, αλλά η ιδέα αυτή απορρίφθηκε από ορισμένους άλλους παρεμβαίνοντες. Τέλος, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης πρότειναν, είτε να μειωθεί το ελάχιστο όριο κρατών που απαιτείται για μια πρωτοβουλία (π.χ. 1/5 των κρατών μελών), είτε να αυξηθεί (στο 1/3).

Διάφοροι ομιλητές ζήτησαν τη διαγραφή του άρθρου 9 (δικαστικός έλεγχος), εκτιμώντας ότι, προς το συμφέρον του σεβασμού του δικαίου σ' αυτόν τον ευαίσθητο τομέα, το γενικό καθεστώς της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου θα πρέπει να εφαρμόζεται χωρίς *a priori* αποκλεισμό αρμοδιότητας και, εν πάση περιπτώσει, είναι προφανές ότι το Δικαστήριο δεν ελέγχει την αναλογικότητα των δράσεων της εθνικής αστυνομίας που διεξάγονται δυνάμει του εθνικού τους δικαίου. Διάφορα άλλα μέλη της Συνέλευσης απαίτησαν ωστόσο να διατηρηθεί στο κείμενο ρήτρα σχετικά με τα όρια των αρμοδιοτήτων στον τομέα αυτό, διευκρινίζοντας ενίοτε ότι θα επιθυμούσαν την επιστροφή στη διατύπωση του σημερινού άρθρου 35 παράγραφος 5 ΣΕΕ.

Τα άρθρα σχετικά με τις πολιτικές ασύλου και μετανάστευσης (άρθρα 10, 11, 12 και 13 του σχεδίου του Προεδρείου) αποτέλεσαν αντικείμενο πολυάριθμων παρεμβάσεων. Συνολικά, οι διατάξεις αυτές θεωρήθηκαν ότι είναι φιλόδοξες, αλλά ότι αντικατοπτρίζουν με ικανοποιητικό τρόπο τα συμπεράσματα της Ομάδας εργασίας, ιδιαίτερα όσον αφορά τη γενίκευση της ειδικής πλειοψηφίας. Οι παρατηρήσεις ή προτάσεις για τροποποίηση αφορούν τα εξής σημεία :

- Διάφορα μέλη της Συνέλευσης επιθυμούν να υπάρξει επιβεβαίωση ότι η έννοια των «εξωτερικών συνόρων» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 10 καλύπτει επίσης τα θαλάσσια σύνορα και όχι μόνον τα χερσαία. Ο αντιπρόεδρος της Συνέλευσης επιβεβαίωσε ότι αυτή είναι και η ερμηνεία του Προεδρείου.

- Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης επιθυμούν να εκφραστεί καλύτερα το ότι η κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα δεν αποκλείει την εξαιρετική επανεισαγωγή των εν λόγω ελέγχων, σε περίπτωση απειλής της δημόσιας τάξης. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης πρότειναν να αναπαραχθεί στο κείμενο του σχεδίου Συντάγματος η διάταξη σχετικά με το δικαίωμα αυτό (άρθρο 2 της Σύμβασης του Σένγκεν).

Όσον αφορά τη διατύπωση που προβλέπει τη «σταδιακή εγκαθίδρυση ενός ολοκληρωμένου κοινού συστήματος διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 10, διάφοροι παρεμβαίνοντες επιθυμούν να επιτρέψει η διάταξη αυτή ρητώς, και μάλιστα να προβλέπει την εγκαθίδρυση ενός κοινού σώματος συνοροφυλάκων, που θα διαθέτει, σύμφωνα με ορισμένους, πραγματικές εκτελεστικές εξουσίες. Άλλοι, λιγότεροι, απέρριψαν την προοπτική αυτή. Άλλοι, τέλος, υπογράμμισαν ότι η διαμόρφωση ολοκληρωμένης διαχείρισης ουδόλως συνεπάγεται, όπως φαίνεται να θεωρούν οι προαναφερόμενοι παρεμβαίνοντες, ότι οι υπεύθυνοι για τον έλεγχο αυτό

εθνικοί υπάλληλοι θα αλλάξουν καθεστώς και θα γίνουν ευρωπαίοι υπάλληλοι. Η διάταξη αυτή δεν έχει τέτοιο στόχο. Η ευθύνη και η διαχείριση του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων θα συνεχίσει να επαφίεται στα κράτη μέλη, ακόμα και στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου κοινού συστήματος. Το διοικητικό καθεστώς του προσωπικού δεν πρόκειται να θιγεί.

- διάφορα μέλη της Συνέλευσης δήλωσαν ότι συμφωνούν με την εφαρμογή της ειδικής πλειοψηφίας στον τομέα του ασύλου, υπό τον όρο ότι η ευρωπαϊκή νομοθεσία θα αφορά μόνον τους ελάχιστους κανόνες. Άλλοι, ενώ δήλωσαν ότι υποστηρίζουν πλήρως το σχέδιο του Προεδρείου, υποστήριξαν ότι η πρόταση αυτή δεν είναι αποδεκτή διότι θα μειώσει το πεδίο που ήδη καλύπτεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Επιπλέον, η πρόταση ενός μέλους της Συνέλευσης να εκφραστεί καλύτερα η εξωτερική διάσταση της πολιτικής ασύλου υποστηρίχθηκε από διάφορα άλλα μέλη, χωρίς αυτό να πρέπει να αλλάξει τη διάρθρωση της εσωτερικής πτυχής της πολιτικής αυτής.
- το θέμα της μετανάστευσης αποτέλεσε επίσης αντικείμενο διαφόρων παρεμβάσεων. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης έκανα έκκληση για μια φιλόδοξη κοινή ευρωπαϊκή πολιτική. Εντούτοις, το ερώτημα κατά πόσον η νομική βάση για την πολιτική μετανάστευσης πρέπει να καλύψει και την πρόσβαση στην εργασία υπήρξε αμφιλεγόμενο. Διάφορα μέλη της Συνέλευσης ζήτησαν να υπάγεται το θέμα αυτό στην αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους, ή να διέπεται από τον κανόνα της ομοφωνίας. Επιπλέον, υπογράμμιστηκε από διάφορους ομιλητές ότι το αντικείμενο της πολιτικής αυτής δεν μπορεί να καθοριστεί με ποσοτώσεις μετανάστευσης για κάθε κράτος μέλος.
- ορισμένα μέλη της Συνέλευσης αμφισβήτησαν την εισαγωγή της αρχής της αλληλεγγύης που περιλαμβάνεται στο άρθρο 13. Θεωρούν ότι η διάταξη αυτή υπερβαίνει το πλαίσιο του ασύλου, της μετανάστευσης και των συνόρων. Άλλοι διερωτήθηκαν σχετικά με την πρακτική εμβέλεια της έννοιας αυτής της «αλληλεγγύης» ή ζήτησαν να περιοριστεί στην οικονομική αλληλεγγύη. Διάφορα άλλα μέλη της Συνέλευσης υπογράμμισαν, ωστόσο, τη σημασία του άρθρου αυτού και εξέφρασαν την επιθυμία τους να διατηρηθεί.

Όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία στον τομέα του αστικού δικαίου, το κυριότερο ερώτημα που τέθηκε κατά τη συζήτηση ήταν σε πιο βαθμό η ειδική πλειοψηφία μπορεί να εφαρμοστεί ως προς τις πτυχές που αφορούν το οικογενειακό δίκαιο. Πολλά μέλη της Συνέλευσης υποστήριξαν τον κανόνα της ομοφωνίας για όλες αυτές στις πτυχές, ενώ άλλοι διεκδίκησαν τη γενικευμένη

εφαρμογή της ειδικής πλειοψηφίας. Ορισμένοι υπερασπίστηκαν τη συμβιβαστική προσέγγιση του Προεδρείου, να ισχύει η ειδική πλειοψηφία μόνον για τη γονική μέριμνα. Διάφοροι, εξάλλου, παρατήρησαν ότι θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να διασαφηνιστεί ότι η παράγραφος 3 εφαρμόζεται μόνον εντός των ορίων του άρθρου συνολικά, χωρίς να δημιουργεί χωριστή γενική αρμοδιότητα για το οικογενειακό δίκαιο. Τέλος, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης εκφράστηκαν υπέρ μιας εναρμόνισης του ουσιαστικού αστικού δικαίου σε ορισμένους τομείς που θα απαριθμούνται ρητώς.

Όσον αφορά τα άρθρα 15, 16 και 17, πολλά μέλη της Συνέλευσης υποστήριξαν την ισορροπία που επετεύχθη από τα άρθρα αυτά. Ένα μέλος της Συνέλευσης έκρινε, ωστόσο, ότι η ορθή ισορροπία μεταξύ της αμοιβαίας αναγνώρισης, της οποίας χαιρέτισε τη συνταγματική καθιέρωση, και της προσέγγισης των νομοθεσιών δεν είναι ακόμη τέλεια. Εντούτοις, εκτός από ορισμένα μειοψηφούντα μέλη της Συνέλευσης που ζήτησαν την ομοφωνία για όλον αυτόν τον τομέα (βλέπε παραπάνω), υπήρξαν επίσης ορισμένοι που τη ζήτησαν μόνον για το άρθρο 16 (ποινική δικονομία) ή μόνον για τους «κεντρικούς τομείς» του ποινικού δικαίου. Η θέση αυτή επικρίθηκε από διάφορους άλλους παρεμβαίνοντες. Διάφορα μέλη της Συνέλευσης ζήτησαν, επιπλέον, η προσέγγιση της ποινικής δικονομίας (άρθρο 16) να συνδέεται με διασυνοριακή διάσταση, προκειμένου να αποκλειστούν οι καθαρά εσωτερικές πτυχές αυτής της δικονομίας. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης ζήτησαν διάταξη που να διαφυλάσσει τις αρμοδιότητες των κρατών μελών για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών στον τομέα της δικαιοσύνης και της αστυνομίας.

Το άρθρο 17 σχετικά με την προσέγγιση του ουσιαστικού ποινικού δικαίου χαιρετίστηκε από πολυάριθμους ομιλητές. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης ζήτησαν να επιδιώκονται περισσότερα με το άρθρο αυτό, ιδίως η εκπόνηση μιας «κοινής βάσης» και όχι μόνον ελάχιστων κανόνων. Άλλα μέλη της Συνέλευσης εξέφρασαν επιφυλάξεις σε σχέση με την εμβέλεια του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 17 (που επιτρέπει την προσέγγιση σε όλους τους τομείς της εγκληματικότητας που θίγουν τις πολιτικές της Ένωσης) : για τα μέλη αυτά το εν λόγω εδάφιο είναι υπερβολικά ευρύ και πρότειναν να διευκρινίζεται η διάταξη αυτή με έναν δεύτερο κατάλογο των τομέων εγκληματικότητας. Γενικότερα, ένα μέλος της Συνέλευσης επέμεινε στην ανάγκη να οριστούν οι αρμοδιότητες της Ένωσης με μεγαλύτερη ακρίβεια (της απαντήθηκε ότι τα προτεινόμενα άρθρα επιτυγχάνουν ήδη έναν ορισμό των αρμοδιοτήτων ακριβέστερο και στενότερο από ότι τα σημερινά άρθρα).

Τα άρθρα σχετικά με την Ευρωπόλ και την Eurojust έγιναν θετικά δεκτά, υπό την επιφύλαξη ορισμένων προτάσεων διατύπωσης όσον αφορά την περιγραφή των ενδεχόμενων καθηκόντων των οργάνων αυτών (στην παράγραφο 2 των αντίστοιχων άρθρων). Εντούτοις, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης πρότειναν να ενισχυθούν τα άρθρα αυτά, προβλέποντας ότι τα καθήκοντα απονέμονται απευθείας από το Σύνταγμα και δεν αφήνονται στη διακριτική ευχέρεια του νομοθέτη, όπως προβλέπεται από τα άρθρα αυτά του Προεδρείου. Άλλοι, αντιθέτως, ζήτησαν η επέκταση των καθηκόντων της Ευρωπόλ να υποβάλλεται στην ομοφωνία.

Η πρόταση όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (άρθρο 20) υπήρξε ευκαιρία για τη διεξαγωγή ιδιαίτερα ζωνής συζήτησης. Διάφοροι παρεμβαίνοντες εξέφρασαν την αντίθεσή τους προς την πρόταση αυτή και υπογράμμισαν ότι δεν έχουν πειστεί ούτε για την πρακτική ανάγκη για τη δημιουργία εισαγγελίας, ούτε για τη συμβατότητά της με τα διάφορα εθνικά ποινικά συστήματα. Θεωρούν ότι επαρκεί η ανάπτυξη της Eurojust. Σημαντικός αριθμός μελών δήλωσε, ωστόσο, ότι υποστηρίζει την ιδέα μιας ευρωπαϊκής εισαγγελίας και, σε πολλές περιπτώσεις, ζήτησε να καταγραφεί η δημιουργία της εισαγγελίας ως υποχρέωση που προκύπτει από το Σύνταγμα και μάλιστα ότι η ίδρυσή της να γίνει με ειδική πλειοψηφία (ενισχυμένη για ορισμένους). Ορισμένα μέλη πρότειναν να περιοριστεί το όργανο αυτό στη δίωξη των περιπτώσεων απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Άλλοι, αντιθέτως, δήλωσαν ικανοποιημένοι από τη σημερινή διατύπωση που αφήνει μεγάλη ελευθερία στο νομοθέτη.

Στα συμπεράσματά του, ο κ. Bruton, πρόεδρος της Ομάδας εργασίας X, εξέφρασε κατ' αρχάς την ικανοποίησή του για τη γενικά θετική και εποικοδομητική υποδοχή που επεφύλαξαν τα μέλη στις προτάσεις του Προεδρείου. Στη συνέχεια υπενθύμισε ότι ναι μεν η σωστή θέση των διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου τους στους μηχανισμούς αξιολόγησης, θα μπορούσε ακόμη να συζητηθεί, οι διατάξεις όμως αυτές, αποτελούν, ουσιαστικά, τμήμα του συμβιβασμού στον οποίο κατέληξε η Ομάδα. Ενώ επιβεβαίωσε την ίδια την αρχή ενός δικαιώματος πρωτοβουλίας ομάδας κρατών μελών, καθώς και το κατώτατο όριο του ενός τετάρτου, που θεωρεί «εύλογο», ο κ. Bruton αναγνώρισε ότι πρέπει να εξεταστεί πώς μπορεί να λειτουργήσει στο πλαίσιο αυτό η διαδικασία συναπόφασης. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι το αντικείμενο του άρθρου 14 παράγραφος 3 δεν είναι η επίτευξη ευρείας εναρμόνισης του ουσιαστικού αστικού δικαίου, αλλά ότι το Προεδρείο θα επιθυμούσε κυρίως να προτείνει συμβιβαστική πρόταση που να επιτρέψει να σημειωθεί πρόοδος ως προς το συγκεκριμένο θέμα της γονικής μέριμνας. Απαντώντας στις επικρίσεις που διατυπώθηκαν σχετικά με το άρθρο για την

ποινική δικονομία. ο κ. Bruton επεσήμανε ότι το άρθρο αυτό ούτως ή άλλως αφορά μόνον τους ελάχιστους κανόνες και ότι μετά την ακρόαση εμπειρογνομόνων από την Ομάδα προέκυψε ότι υπάρχει ιδιαίτερη πρακτική ανάγκη για προσέγγιση των δικονομικών κανόνων προκειμένου να καταπολεμηθεί καλύτερα το διασυνοριακό έγκλημα. Έκρινε, επιπλέον, ότι μια σταδιακή διατύπωση ελάχιστων κανόνων στον τομέα αυτόν, θα μπορούσε, κάποτε, να καταστήσει την ιδέα του ευρωπαϊού εισαγγελέα λιγότερο αμφισβητούμενη από ότι σήμερα. Πρόσθεσε δε ότι η μέση οδός που πρότεινε το Προεδρείο για τη δημιουργία μιας απλής προαιρετικής νομικής βάσης, που θα λειτουργεί με ομοφωνία, του φαίνεται η καλύτερη δυνατή με βάση τις συζητήσεις. Ο κ. Bruton εξέφρασε ικανοποίηση για τη σαφή στήριξη του άρθρου σχετικά με το ουσιαστικό ποινικό δίκαιο, ενώ συγχρόνως σημείωσε με προσοχή τις ανησυχίες όσων επιθυμούν να οριοθετηθεί καλύτερα το πεδίο εφαρμογής του δεύτερου εδαφίου· το Προεδρείο θα πρέπει να εξετάσει πιθανές λύσεις. Καταλήγοντας, ο κ. Bruton χαιρέτισε ιδίως το γεγονός ότι σχεδόν όλοι οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων συμμετείχαν στη συζήτηση κατά τρόπο ιδιαίτερα δραστήριο και εποικοδομητικό.

2. Παρουσίαση των σχεδίων άρθρων

Ο δημοκρατικός βίος της Ένωσης

Ο Αντιπρόεδρος Dehaene παρουσίασε τα σχέδια άρθρων 33-37 που θα έπρεπε να κατατάσσονται στα πλαίσια της προσπάθειας για την καθιέρωση μεγαλύτερης διαφάνειας όσον αφορά τις δραστηριότητες της Ένωσης και αποσκοπούν στην προσέγγιση των πολιτών με την Ένωση, καθιερώνοντας διάλογο μεταξύ των Οργάνων και της κοινωνίας των πολιτών.

Η Ένωση και το εγγύς περιβάλλον της

Ο Αντιπρόεδρος Dehaene παρουσίασε το σχέδιο άρθρου 42 για την Ένωση και το εγγύς περιβάλλον της. Υπογράμμισε τον καινοτόμο χαρακτήρα του άρθρου αυτού που αποσκοπεί να ορίσει ένα πλαίσιο για τις μελλοντικές σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των γειτονικών της χωρών με βάση διμερείς συμφωνίες.

Η ιδιότητα μέλους της Ένωσης και οι γενικές και τελικές διατάξεις

Ο Αντιπρόεδρος Dehaene παρουσίασε τις διατάξεις σχετικά με τον Τίτλο X του Μέρους II του Συντάγματος σχετικά με την ιδιότητα μέλους της Ένωσης, καθώς και τις διατάξεις του Μέρους III σχετικά με τις γενικές και τελικές διατάξεις

Επέστησε την προσοχή στη σημασία του Τίτλου Χ δεδομένου ότι περιλαμβάνει όλα όσα αφορούν την ιδιότητα του μέλους της Ένωσης : τους όρους επιλεξιμότητας και τη διαδικασία για να γίνει ένα κράτος μέλος της Ένωσης, τους λόγους για την αναστολή των δικαιωμάτων ενός κράτους μέλους που απορρέουν από το Σύνταγμα, καθώς και τη διαδικασία για την εθελοντική αποχώρηση ενός κράτους μέλους από την Ένωση. Προσέθεσε ότι στον τίτλο αυτό ενσωματώνονται δύο σημαντικές καινοτομίες σε σχέση με τις ισχύουσες συνθήκες : καθιερώνονται ρητώς οι όροι επιλεξιμότητας για να γίνει ένα κράτος μέλος της Ένωσης, καθώς και η δυνατότητα εθελοντικής αποχώρησης ενός μέλους από την Ένωση.

Ο Αντιπρόεδρος αναφέρθηκε εν συνεχεία στις διατάξεις του Μέρους ΙΙΙ, που αναπαράγουν εν μέρει τις γενικές και τελικές διατάξεις των σημερινών συνθηκών, ενώ συγχρόνως εισάγουν κάποιες τροποποιήσεις σε ορισμένες από αυτές και που προσθέτουν δύο νέες διατάξεις για την κατάργηση των σημερινών συνθηκών και για τη διαδοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της παλαιάς Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη νέα οντότητα «Ευρωπαϊκή Ένωση». Αυτή η τελευταία προσθήκη εκφράζει στη συνθήκη την επιθυμία της Συνέλευσης να μην περιοριστεί το Σύνταγμα στην τροποποίηση των σημερινών συνθηκών, αλλά να προβεί στην αντικατάστασή τους.

Ο Αντιπρόεδρος ανέφερε ότι τα άρθρα που παρουσιάζονται σήμερα θα εξεταστούν από τη Συνέλευση κατά την σύνοδο ολομέλειας της 24ης και 25ης Απριλίου και ότι η προθεσμία για την αποστολή τροπολογιών είναι η 11η Απριλίου, προκειμένου να μπορέσουν να ληφθούν υπόψη στο αναλυτικό σημείωμα της Γραμματείας.

Τέλος, ο Αντιπρόεδρος ενημέρωσε την ολομέλεια ότι το Προεδρείο, κατόπιν προβληματισμού, αποφάσισε να μην υποβάλει σχέδιο κειμένου για την ανοιχτή μέθοδο συντονισμού. Το Προεδρείο έχει την πεποίθηση ότι ο συντονισμός των εθνικών πολιτικών προβλέπεται ήδη, συγκεκριμένα, στους τομείς των δράσεων στήριξης, όπως αντικατοπτρίζεται στο σχέδιο άρθρου 15. Το Προεδρείο φοβάται ότι ένα νέο γενικό άρθρο για τη μέθοδο αυτή θα εξασθενίσει, αντί να ενισχύσει, τη δυνατότητα προσφυγής σ' αυτήν, και ότι ένα τέτοιο άρθρο θα αποτελέσει παράγοντα σύγχυσης ως προς την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών. Ο Αντιπρόεδρος ανέφερε ότι το Προεδρείο είναι πάντως ανοιχτό στις ενδεχόμενες προτάσεις των μελών της Συνέλευσης.

3. Άρθρα 38 έως 40 : Τα οικονομικά της Ένωσης

Εισαγωγή

Ο κ. Dehaene άνοιξε τη συζήτηση υπενθυμίζοντας ότι το Προεδρείο θα πρέπει να αναπροσαρμόσει το σχέδιο άρθρων 38 έως 40 υπό το φως των συζητήσεων που διεξάγονται τη στιγμή αυτή καθώς και βάσει των αποτελεσμάτων των εργασιών του κύκλου συζήτησης για τη διαδικασία του προϋπολογισμού, υπό την προεδρία του κ. Christophersen, οι οποίες επρόκειτο να ολοκληρωθούν το ίδιο απόγευμα. Ο κ. Dehaene ανακοίνωσε ότι δημιουργείται ένας νέος κύκλος συζήτησης για τους ίδιους πόρους, υπό την προεδρία του κ. Méndez de Vigo (η σχετική εντολή, εγκριθείσα από το Προεδρείο, διανεμήθηκε κατά τη συνεδρίαση, βλ. έγγρ. CONV 654/03).

Ο κ. Dehaene αναφέρθηκε στη συνέχεια αναλυτικά στις 69 τροπολογίες, με τις οποίες εκφράζονται θέσεις που διαφέρουν έντονα μεταξύ τους. Ωστόσο, κατέληξε σε ορισμένα συμπεράσματα :

- Η πρόταση για την τυπική εγγραφή στο Σύνταγμα των δημοσιονομικών προοπτικών, με τις οποίες καθορίζονται υποχρεωτικά ανώτατα όρια κατά κατηγορία δαπανών, ως δεσμευτικό πλαίσιο για τον ετήσιο προϋπολογισμό, αποτέλεσε αντικείμενο γενικής συναίνεσης.
- Οι δημοσιονομικές αρχές που προτείνει το Προεδρείο στο σχέδιο άρθρου 39 έγιναν ευνοϊκά δεκτές· ορισμένοι προτείνουν να προστεθεί η αρχή της επάρκειας των μέσων που τη στιγμή αυτή περιλαμβάνεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 της ΣΕΕ.
- Όσον αφορά τους ίδιους πόρους, πολλές τροπολογίες προτείνουν να παραμείνει ανοικτή η δυνατότητα δημιουργίας ευρωπαϊκών φόρων.

Οι περισσότερες όμως από τις τροπολογίες αφορούν τις διαδικασίες λήψεως αποφάσεων, είτε όσον αφορά το σύστημα των ιδίων πόρων, είτε σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές ή τον ετήσιο προϋπολογισμό. Σε αυτές εκφράζονται συχνά αντικρουόμενες απόψεις.

Πρόοδος των εργασιών του κύκλου για τη διαδικασία του προϋπολογισμού

Πριν από την έναρξη της συζήτησης, ο κ. Dehaene ζήτησε από τον κ. Christophersen να προβεί στον απολογισμό της προόδου των εργασιών του κύκλου συζήτησης για τη διαδικασία του προϋπολογισμού.

Ο κ. Christophersen ανέφερε ότι διαμορφώνεται συναίνεση μεταξύ των μελών του κύκλου σχετικά με την εγγραφή των δημοσιονομικών προοπτικών στο Σύνταγμα, κάτι που θα τις καταστήσει νομικά υποχρεωτικές. Με τον τρόπο αυτό θα επέλθει απλούστευση της διαδικασίας του προϋπολογισμού, πράγμα που συνεπάγεται ιδίως την κατάργηση των διαφορετικών διαδικασιών για τις υποχρεωτικές δαπάνες (ΥΔ) και τις μη υποχρεωτικές δαπάνες (ΜΥΔ).

Στη συνέχεια επισήμανε ότι κατά τις συζητήσεις στον κύκλο φάνηκε να υπάρχουν τρία επίπεδα προβληματισμού που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση των συγκεκριμένων λεπτομερειών της εγγραφής του «δημοσιονομικού πλαισίου» στο Σύνταγμα (ο κύκλος προτείνει επί πλέον να μετονομαστούν οι προοπτικές σε «πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο»). Το ερώτημα είναι ποιες από τις διατάξεις που αφορούν αυτό το «πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο» πρέπει να συμπεριληφθούν στο Μέρος Ι του Συντάγματος, ποιες πρέπει να εισαχθούν στο Μέρος ΙΙ και, τέλος, ποιες θα πρέπει να μείνουν στον χώρο του παράγωγου δικαίου υπό μορφή νομικών πράξεων που θα θεσπιστούν βάσει του Συντάγματος.

Η πλειοψηφία των μελών έκρινε ότι το Μέρος Ι του Συντάγματος πρέπει να περιλαμβάνει ένα ειδικό άρθρο για το «δημοσιονομικό πλαίσιο» το οποίο θα περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία :

- πρέπει να διευκρινίζει ότι το «δημοσιονομικό πλαίσιο» αποτελεί δεσμευτικό πλαίσιο για τον ετήσιο προϋπολογισμό,
- πρέπει να περιλαμβάνει την αρχή ότι το «δημοσιονομικό πλαίσιο» καθορίζει τα δεσμευτικά ποσά των ετήσιων ανώτατων ορίων των πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων ανά τομέα, εντός των ορίων των ιδίων πόρων της Ένωσης,
- πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τη νομική βάση δυνάμει της οποίας εξουσιοδοτούνται τα Όργανα να θεσπίζουν για δεδομένο διάστημα τη νομική πράξη που περιέχει το ίδιο το «δημοσιονομικό πλαίσιο» και, κατά συνέπεια, τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων. Ο κύκλος φαίνεται να κλίνει υπέρ μιας διαδικασίας που θα παρέχει την πρωτοβουλία στην Επιτροπή, αλλά θα συνιστά εξαίρεση ως προς τις συνέπειες της πρωτοβουλίας της Επιτροπής στον τρόπο ψηφοφορίας στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο, συνερχόμενο στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο, θα εκδίδει με ενισχυμένη ειδική πλειοψηφία, σε περίπτωση που προβλεφθεί γενικότερα η απαίτηση μιας τέτοιας πλειοψηφίας στο Σύνταγμα, ή με ειδική πλειοψηφία, τον νόμο για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Θα λαμβάνει δε απόφαση μετά τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το Μέρος II του Συντάγματος πρέπει να περιλαμβάνει :

- τη γενική αρχή ότι το «δημοσιονομικό πλαίσιο» καθορίζει όχι μόνο το ποσό των ετήσιων ανώτατων ορίων των πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων ανά τομέα, αλλά και το ποσό του ετήσιου ανώτατου ορίου των πιστώσεων για πληρωμές. Ο αριθμός των τομέων πρέπει να είναι περιορισμένος γιατί αλλιώς υπάρχει κίνδυνος να χάσει ο ετήσιος προϋπολογισμός το νόημά του,
- ένα κατ' αρχήν μέσο ευελιξίας, ο τρόπος λειτουργίας του οποίου θα καθορίζεται στο ίδιο το «πλαίσιο»,
- τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος που θα καλύπτεται από το «δημοσιονομικό πλαίσιο», η οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον πενταετής,
- ένα μηχανισμό αντιμετώπισης ενδεχόμενης αδυναμίας έγκρισης του «πλαισίου», ο οποίος θα μπορούσε να συνίσταται στην παράταση του τελευταίου έτους του προηγούμενου «πλαισίου»,
- τη γενική αρχή ότι η αρμόδια αρχή του προϋπολογισμού και η Επιτροπή μεριμνούν για την ύπαρξη των αναγκαίων δημοσιονομικών μέσων προς κάλυψη των δαπανών με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα στην Ένωση να ανταποκρίνεται στις νομικές υποχρεώσεις της έναντι τρίτων.

Ο κύκλος συζήτησης δεν κατέληξε ακόμα σε συγκεκριμένα συμπεράσματα ως προς την ετήσια διαδικασία. Αλλά έχουν προκύψει ορισμένα στοιχεία που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση μιας συναίνεσης :

- Η Επιτροπή θα υποβάλλει το σχέδιο προϋπολογισμού. Κατά συνέπεια θα έχει τη ευχέρεια να τροποποιεί την πρότασή της έως τη φάση της συνδιαλλαγής. Αλλά αυτό δεν προδικάζει τον κανόνα ψηφοφορίας στο Συμβούλιο.
- Η διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και μη υποχρεωτικών δαπανών καταργείται. Η κατάργηση αυτή εξαρτάται από την ενίσχυση της δημοσιονομικής πειθαρχίας με την τυπική εγγραφή του «δημοσιονομικού πλαισίου» στο Σύνταγμα και, ιδίως, με την εγγραφή της αρχής ότι η αρμόδια αρχή του προϋπολογισμού και η Επιτροπή μεριμνούν για την ύπαρξη των αναγκαίων δημοσιονομικών μέσων που παρέχουν τη δυνατότητα στην Ένωση να αντεπεξέρχεται στις νομικές υποχρεώσεις της έναντι τρίτων.
- Η διαδικασία πρέπει να ενσωματώνει και τυπικά τους μηχανισμούς συνεννόησης που έχουν αναπτυχθεί στην πράξη.
- Η διαδικασία μπορεί να συντομευτεί : θα αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και θα ολοκληρώνεται στα μέσα Δεκεμβρίου. Θα περιλαμβάνει μία μόνο ανάγνωση σε κάθε Όργανο, στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, και μία φάση συνδιαλλαγής.

Τα μέλη του κύκλου συζήτησης είναι ακόμα διχασμένα ως προς τη διαδικασία που θα πρέπει να εφαρμόζεται στην περίπτωση που τα δύο Όργανα δεν μπορούν να συμφωνήσουν.

Συζήτηση

Όσον αφορά τη διαδικασία θέσπισης του συστήματος των ιδίων πόρων, οι απόψεις των μελών της Συνέλευσης διχάζονται μεταξύ αυτών που επιθυμούν την τροποποίηση της διαδικασίας και αυτών που επιθυμούν τη διατήρησή της ως έχει. Αρκετά μέλη πιστεύουν ότι η διατήρηση της σημερινής διαδικασίας που απαιτεί όχι μόνο ομοφωνία στο Συμβούλιο αλλά και εθνική επικύρωση θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη δυνατότητα της Ένωσης να χρηματοδοτεί τις πολιτικές της στο μέλλον. Άλλα μέλη αντίθετα τάσσονται υπέρ της διατήρησης της σημερινής διαδικασίας προκειμένου ιδίως να διαφυλαχθούν οι σχετικές αρμοδιότητες των εθνικών κοινοβουλίων.

Πολλά μέλη τάσσονται υπέρ της ενίσχυσης του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία αυτή.

Τα μέλη που επιθυμούν μεγαλύτερη ευελιξία στη διαδικασία θέσπισης του συστήματος των ιδίων πόρων επισήμαναν ότι η σημερινή διαδικασία δεν φαίνεται κατάλληλη για τη δημιουργία πραγματικά «ιδίων» νέων πόρων πέραν από τις εθνικές συνεισφορές. Ως προς το θέμα αυτό, ορισμένα μέλη υποστήριξαν την ιδέα να δοθεί η δυνατότητα επιβολής ευρωπαϊκών φόρων. Μερικοί ομιλητές πρότειναν μια διπλή διαδικασία : τη σημερινή διαδικασία για τον καθορισμό του ανωτάτου ορίου των πόρων και μια πιο ευέλικτη διαδικασία για τα άλλα στοιχεία του συστήματος των πόρων. Άλλα μέλη πάλι εκφράστηκαν υπέρ της διατήρησης της σημερινής διαδικασίας : η εφαρμογή της δεν εμπόδισε την καθιέρωση νέων πόρων κατά το παρελθόν.

Η πρόταση του Προεδρείου να εγγραφούν τυπικά οι δημοσιονομικές προοπτικές στο Σύνταγμα έγινε γενικώς ευνοϊκά δεκτή. Οι προοπτικές αυτές θα καθορίζουν τα ανώτατα όρια των δαπανών ανά τομέα. Τα όρια αυτά θα αποτελούν το υποχρεωτικό νομικό πλαίσιο για τον ετήσιο προϋπολογισμό. Οι γνώμες των μελών διχάζονται ως προς τη διαδικασία. Πολλοί ομιλητές έκριναν ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να διαδραματίζει τον κύριο ρόλο στον καθορισμό των προοπτικών. Ορισμένα μέλη πρότειναν να χρησιμοποιείται η διαδικασία της συναπόφασης. Μερικά άλλα μέλη κρίνουν ότι το Συμβούλιο πρέπει να αποφασίζει ομόφωνα τουλάχιστον για τα ανώτατα όρια των δαπανών ανά τομέα.

Ως προς τη διάρκεια των προοπτικών, πολλά μέλη επιθυμούν να συμπίπτει αυτή με την πολιτική θητεία του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής.

Πολλά μέλη της Συνέλευσης τάχθηκαν υπέρ της κατάργησης της διάκρισης μεταξύ υποχρεωτικών και μη υποχρεωτικών δαπανών. Για ορισμένα μέλη, η κατάργηση αυτή υπόκειται σε δύο όρους : αφενός, τα ανώτατα όρια των δαπανών ανά τομέα θα πρέπει να καταστούν νομικώς υποχρεωτικά με την τυπική εγγραφή των δημοσιονομικών προοπτικών στο Σύνταγμα και, αφετέρου, η αρχή ότι ο προϋπολογισμός πρέπει να προβλέπει τις αναγκαίες πιστώσεις για την κάλυψη των νομικών υποχρεώσεων έναντι τρίτων θα πρέπει επίσης να εγγραφεί στο Σύνταγμα.

Οι όροι αυτοί, κατά τη γνώμη των ομιλητών, θα οδηγήσουν στην απλούστευση της ετήσιας διαδικασίας με βάση τη συναπόφαση. Εξ άλλου, σημειώθηκε ευρεία συναίνεση υπέρ της ιδέας να αναδιαρθρωθεί η ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού βάσει μιας απλουστευμένης συναπόφασης. Ωστόσο, αναφέρθηκαν διαφορές απόψεων ως προς τον μηχανισμό λήψης αποφάσεων στην περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. Ορισμένα μέλη επιθυμούν να έχει το Κοινοβούλιο τον τελευταίο λόγο, όπως συμβαίνει αυτή τη στιγμή με τις μη υποχρεωτικές δαπάνες. Άλλα μέλη προτείνουν να εγγράφεται στον προϋπολογισμό το χαμηλότερο ποσό από τα προτεινόμενα.

Μερικοί ομιλητές θα ήθελαν να προβλεφθεί ειδική διαδικασία όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας.

Άλλοι τάχθηκαν υπέρ της ιδέας να δοθεί η πρωτοβουλία στην Επιτροπή τόσο όσον αφορά τις προοπτικές και όσον αφορά τον ετήσιο προϋπολογισμό, χωρίς ωστόσο να προδικάζονται οι κανόνες για τη λήψη απόφασης στο Συμβούλιο.

Ορισμένα μέλη κρίνουν ότι υπάρχει μια γενικότερη λογική στις δημοσιονομικές διαδικασίες και ότι είναι υπό το πρίσμα μιας τέτοιας λογικής που θα πρέπει να αποφασιστεί η θεσμική ισορροπία. Μερικά άλλα μέλη προτιμούν μια θεσμική προσέγγιση σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο θα έχει τον τελευταίο λόγο όσον αφορά τα έσοδα και το Κοινοβούλιο όσον αφορά τις δαπάνες.

Οι δημοσιονομικές αρχές που προτείνονται από το Προεδρείο στο άρθρο 39 φαίνεται να γίνονται ευρέως δεκτές. Ωστόσο, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης πρότειναν να προστεθεί η αρχή της επάρκειας των μέσων η οποία τη στιγμή αυτή καλύπτεται από την παράγραφο 4 του άρθρου 6 της ΣΕΕ.

Μερικοί ομιλητές επέμειναν όσον αφορά την αρχή της ενότητας του προϋπολογισμού και τάχθηκαν υπέρ της υπαγωγής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης στον προϋπολογισμό.

Συμπεράσματα

Ο κ. Dehaene υπογράμμισε ότι τα μέλη της Συνέλευσης επιβεβαίωσαν με τις παρεμβάσεις τους τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις υποβληθείσες τροπολογίες, συγκεκριμένα ότι :

- όσον αφορά το σύστημα των ιδίων πόρων, πολλά μέλη εκφράζουν ανησυχίες για το μέλλον της χρηματοδότησης της Ένωσης σε περίπτωση που διατηρηθούν η ομοφωνία στο Συμβούλιο και η απαίτηση εθνικής επικύρωσης. Ωστόσο, μερικοί ομιλητές τάχθηκαν με σθένος υπέρ της διατήρησης της σημερινής διαδικασίας,
- υπάρχει συναίνεση σχετικά με την πρόταση να εγγραφούν τυπικά οι δημοσιονομικές προοπτικές στο Σύνταγμα. Πολλά μέλη επιθυμούν η διάρκεια του δημοσιονομικού πλαισίου να συμπίπτει με τη θητεία των Οργάνων,
- οι προτεινόμενες δημοσιονομικές αρχές φαίνεται να γίνονται δεκτές,
- όσον αφορά την ετήσια διαδικασία, ζητήθηκε η απλούστευσή της. Η διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και μη υποχρεωτικών δαπανών φαίνεται ότι θα μπορούσε να καταργηθεί υπό ορισμένους όρους. Θα μπορούσε δε να προβλεφθεί μια ειδική διαδικασία για την ΚΕΠΠΑ.

4. Ώρα των ερωτήσεων

Απαντώντας στις ερωτήσεις που έθεσαν αντίστοιχα ο κ. Fayot και ο κ. Einem, ο Αντιπρόεδρος κ. Dehaene επισήμανε ότι :

- η συνάντηση μεταξύ του Προέδρου της Συνέλευσης και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16ης Απριλίου είναι αυτή που είχε προβλεφθεί προηγουμένως για τις 20 Μαρτίου και η οποία αναβλήθηκε λόγω των διεθνών εξελίξεων. Οι συναντήσεις αυτές ανταποκρίνονται στην εντολή που δόθηκε στο Λάκεν. Ο Πρόεδρος προβαίνει σε προφορική έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο μπορεί, με τις συζητήσεις του, να φωτίσει ορισμένες πλευρές των θεμάτων χωρίς να πρόκειται εν προκειμένω για «οδηγίες» προς τη Συνέλευση,
 - στην τελική φάση της Συνέλευσης, όταν θα πρέπει να επιτευχθεί συναίνεση για το σύνολο του κειμένου, θα πρέπει να επινοηθεί μια νέα μέθοδος εργασίας.
-

Σύνοδος της ολομέλειας, Πέμπτη 3 και Παρασκευή 4 Απριλίου 2003

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΜΙΛΗΤΩΝ

σύμφωνα με τη σειρά που έλαβαν τον λόγο

Πέμπτη 3 Απριλίου

**1. Συζήτηση επί του σχεδίου άρθρων για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης
(CONV 614/03, CONV 644/03)**

κα Teija TIILIKAINEN – Φινλανδία (Κυβέρνηση)
κ. Frans TIMMERMANS – Κάτω Χώρες (Κοινοβούλιο)
κ. Jan KOHOUT – Τσεχία (Κυβέρνηση)
κ. Alberto COSTA – Πορτογαλία (Κοινοβούλιο)
κ. Dick ROCHE – Ιρλανδία (Κυβέρνηση)
κ. António VITORINO – Επιτροπή
κ. Παρασκευάς ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ – Ελλάδα (Κοινοβούλιο)
κ. Peter HAIN – Ηνωμένο Βασίλειο (Κυβέρνηση)
κ. Andrew DUFF – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Alain LAMASSOURE – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
(Μπλε κάρτες : *Voggenhuber, Abitbol, Meyer*)
κ. Rytis MARTIKONIS – Λιθουανία (Κυβέρνηση)
κα Μαριέττα ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ – Ελλάδα (Κοινοβούλιο)
κ. Timothy KIRKHOPE – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Oguz DEMIRALP – Τουρκία (Κυβέρνηση)
κ. Erwin TEUFEL – Γερμανία (Κοινοβούλιο)
κ. John CUSHNAHAN – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Göran LENNMARKER – Σουηδία (Κοινοβούλιο)
κα Neli KUTSKOVA – Βουλγαρία (Κυβέρνηση)
(Μπλε κάρτες : *Gerhards, Cushnahan,*)
κ. Esko HELLE – Φινλανδία (Κοινοβούλιο)
κ. Γεώργιος ΚΑΤΗΦΟΡΗΣ – Ελλάδα (Κυβέρνηση)
κ. Ben FAYOT – Λουξεμβούργο (Κοινοβούλιο)
κ. Manuel LOBO ANTUNES – Πορτογαλία (Κυβέρνηση)
κ. Jürgen MEYER – Γερμανία (Κοινοβούλιο)
κα Danuta HÜBNER – Πολωνία (Κυβέρνηση)
κ. Gianfranco FINI – Ιταλία (Κυβέρνηση)
κ. Hannes FARNLEITNER – Αυστρία (Κυβέρνηση)
κ. Franc HORVAT – Σλοβενία (Κοινοβούλιο)
κ. René van der LINDEN – Κάτω Χώρες (Κοινοβούλιο)
(Μπλε κάρτες : *Van Lancker, Mac Cormick, Mendez de Vigo, Badinter, Stuart*)
κ. Elmar BROK – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Dominique de VILLEPIN – Γαλλία (Κυβέρνηση)
κ. Algirdas GRICIUS – Λιθουανία (Κοινοβούλιο)
κ. Henning CHRISTOPHERSEN – Δανία (Κυβέρνηση)
κ. Jan FIGEL – Σλοβακία (Κοινοβούλιο)
κ. Eugen BÖSCH – Αυστρία (Κοινοβούλιο)

κ. Johannes VOGGENHUBER – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
(Μπλε κάρτες : MacLennan of Rogart, Roche, Würmeling)
κ. Peter SERRACINO-INGLOTT – Μάλτα (Κυβέρνηση)
κα Hanja MAIJ-WEGGEN – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κα Eduarda AZEVEDO – Πορτογαλία (Κοινοβούλιο)
κ. Dimitij RUPEL – Σλοβενία (Κυβέρνηση)
κα Elena PACIOTTI – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Vytenis ANDRIUKAITIS – Λιθουανία (Κοινοβούλιο)
κ. Edmund WITTBRODT – Πολωνία (Κοινοβούλιο)
κ. Péter BALÁZS – Ουγγαρία (Κυβέρνηση)
κα Sylvia-Yvonne KAUFMANN – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Pierre LEQUILLER – Γαλλία (Κοινοβούλιο)
κ. Puiu HASOTTI – Ρουμανία (Κοινοβούλιο)
(Μπλε κάρτες : MacLennan of Rogart, Teufel, MacCormick)
κ. Joschka FISCHER – Γερμανία (Κυβέρνηση)
κα Gisela STUART – Ηνωμένο Βασίλειο (Κοινοβούλιο)
κ. Diego LÓPEZ GARRIDO – Ισπανία (Κοινοβούλιο)
κ. Alfonso DASTIS – Ισπανία (Κυβέρνηση)
κα Cristiana MUSCARDINI – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Rihards PIKS – Λετονία (Κοινοβούλιο)
κ. Jens-Peter BONDE – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κα Hildegard PUWAK – Ρουμανία (Κυβέρνηση)
(Μπλε κάρτες : Roche, Lennmarker, van Eekelen, Duff, MacCormick)
κα Lena HJELM-WALLÉN – Σουηδία (Κυβέρνηση)
κ. Caspar EINEM – Αυστρία (Κοινοβούλιο)
κ. Gijs de VRIES – Κάτω Χώρες (Κυβέρνηση)
κ. Antonio TAJANI – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Hubert HAENEL – Γαλλία (Κοινοβούλιο)
κα Anne VAN LANCKER – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. David HEATHCOAT-AMORY – Ηνωμένο Βασίλειο (Κοινοβούλιο)
κ. Henrik HOLOLEI – Εσθονία (Κυβέρνηση)
κ. Alexandru ATHANASIU – Ρουμανία (Κοινοβούλιο)
κ. Sören LEKBERG – Σουηδία (Κοινοβούλιο)
(Μπλε κάρτες : Vitorino, Christophersen, Würmeling, Peltomaki, Hain, MacCormick, Dybkjaer, Meyer, Einem, Bruton)

Παρασκευή 4 Απριλίου

2. Συζήτηση επί του σχεδίου άρθρων για τα οικονομικά (CONV 602/03, CONV 643/03)

κ. Henning CHRISTOPHERSEN – Δανία (Κυβέρνηση)
κ. Pierre LEQUILLER – Γαλλία (Κοινοβούλιο)
κ. Alfonso DASTIS – Ισπανία (Κυβέρνηση)
κ. Andrew DUFF – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Jürgen MEYER – Γερμανία (Κοινοβούλιο)
κα Danuta HÜBNER – Πολωνία (Κυβέρνηση)
κ. Michel BARNIER – Επιτροπή
κ. Elmar BROK – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Göran LENNMARKER – Σουηδία (Κοινοβούλιο)
κ. Alain LAMASSOURE – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

κα Hanja MAIJ-WEGGEN – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Hans Martin BURY – Γερμανία (Κυβέρνηση)
κ. Josep BORRELL – Ισπανία (Κοινοβούλιο)
κ. Peter HAIN – Ηνωμένο Βασίλειο (Κυβέρνηση)
(Μπλε κάρτες : Tomlinson, Lennmarker, Fayot)
κ. Valdo SPINI – Ιταλία (Κοινοβούλιο)
κ. Guntars KRASTS – Λετονία (Κοινοβούλιο)
κ. Filadelfio BASILE – Ιταλία (Κοινοβούλιο)
κ. Carlos CARNERO GONZÁLEZ – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Guilherme NAZARE PEREIRA – Πορτογαλία (Κοινοβούλιο)
κ. Pierre CHEVALIER – Βέλγιο (Κυβέρνηση)
κα Cristiana MUSCARDINI – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κ. Vytenis ANDRIUKAITIS – Λιθουανία (Κοινοβούλιο)
κ. Roberts ZILE – Λετονία (Κυβέρνηση)
κ. Franc HORVAT – Σλοβενία (Κοινοβούλιο)
κ. Erwin TEUFEL – Γερμανία (Κοινοβούλιο)
κα Lena HJELM-WALLÉN – Σουηδία (Κυβέρνηση)
κ. Gijs de VRIES – Κάτω Χώρες (Κυβέρνηση)
κα Pascale ANDREANI – Γαλλία (Κυβέρνηση)
κ. Manuel LOBO ANTUNES – Πορτογαλία (Κυβέρνηση)
κ. Sören LEKBERG – Σουηδία (Κοινοβούλιο)
κ. Esko SEPPÄNEN – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
κα Marta FOGLER – Πολωνία (Κοινοβούλιο)
κα. Teija TIILIKAINEN – Φινλανδία (Κυβέρνηση)
κ. Hannes FARNLEITNER – Αυστρία (Κυβέρνηση)
(Μπλε κάρτες : Δημητρίου, Barnier)